

Қазақстан 2050

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БИЗНЕС ЖОҒАРЫ МЕКТЕБІ
ВЫСШАЯ ШКОЛА ЭКОНОМИКИ И БИЗНЕСА
HIGHER SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS

МЕНЕДЖМЕНТ КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТА

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БИЗНЕС ЖОҒАРЫ МЕКТЕБІ
ВЫСШАЯ ШКОЛА ЭКОНОМИКИ И БИЗНЕСА
HIGHER SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS

МЕНЕДЖМЕНТ КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТА

VIII ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

“ФАРАБИ ӘЛЕМІ”

атты халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

VIII МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

“ФАРАБИ ӘЛЕМІ”

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

VIII INTERNATIONAL FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists
Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

Ответственные редакторы:

Сагиева Р.К.
Бимендиева Л.А.
Жидебекқызы А.
Садыханова Г.А.
Нурмагамбетова А.З.
Ахметова З.Б.
Тургинбаева А.Н.
Сырлыбаева Н.Ш.
Кондыбаева С.К.
Аширбекова Л.Ж.
Товма Н.А.
Курбанбаева А.А.
Мурабилдаева Р.А.
Чемирбаева М.Б.
Жумадилова Т.Б.
Ержанова А.М.

Материалы международной научной конференции студентов и молодых ученых “Фараби әлемі”. Алматы, Қазақстан, 6-8 апрель 2021 г. – Алматы: Қазақ университеті, 2021. – 185 с.
ISBN 978-601-04-5315-9

ТАБИҒИ РЕСУРСТАР, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЕРКІНДІК ЖӘНЕ ТЕҢІЗГЕ ҚОЛ ЖЕТІМДІЛІКТІҢ ТІКЕЛЕЙ ШЕТЕЛДІК ИНВЕСТИЦИЯЛАРҒА ӘСЕРІ (ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТТЕР ДОСТАСТЫҒЫНЫҢ МЫСАЛЫНДА)

Жұмағұл Төрехан Төрбекұлы
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті,
Экономика және бизнес жоғары мектебі,
Мемлекеттік және жергілікті басқару, 2-ші курс докторанты

Ғылыми жетекші: Аширбекова Лаура Жалғасовна
э.ғ.к., аға оқытушы

Соңғы үш онжылдықта дамушы елдердегі тікелей шетелдік инвестициялар (ТШИ) ағындары бұрын-соңды болмаған көрсеткіштерге ие болды және ішкі инвестицияларға, капиталдың өсуіне, сондай-ақ тұрақты экономикалық өсімге қарқынды серпін берді [1]. Сонымен қатар ТШИ қазіргі заманғы өндіріс пен оны тиімді басқару тәжірибесін жеңілдетуді үйретеді, жұмыспен қамту арттырады, еңбек стандарттарын жақсартады және банк, қаржы, телекоммуникация, сондай-ақ инфрақұрылым сияқты салалардың жағдайын жақсартуға мүмкіндік береді [2]. Аталған артықшылықтарды ескере отырып, ТШИ туралы теориялық және эмпирикалық әдебиеттер әр түрлі бағыттарда әзірленген [3]. Десекте ТШИ маңыздылығы туралы эмпирикалық дәлелдемелер жеткіліксіз. Сонымен қатар, зерттеулердің көпшілігі дамыған және дамушы елдерге бағытталған және ТШИ туралы әдебиеттердің көптігіне қарамастан, өтпелі экономикаларға, әсіресе ТМД елдеріне арналған эконометрикалық зерттеулер өте аз. Демек, шетелдік ТШИ-ға қандай факторлар әсер ететіндігі және олардың ТМД-ға мүше мемлекеттердегі ішкі ТШИ-ға қалай әсер ететіндігі туралы біздің біліміміз бір мәнді. ТШИ орталықтан жоспарланған экономикадан нарықтық экономикаға көшу үдерісі мен тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізу кезінде қаржыландырудың маңызды көзі болып табылатындығын ескере отырып, ТШИ-ды қалай тиімді тарту және іске асыру саясаттанушылар мен ғалымдардың назарында тұрарлықтай. Сондықтан бұл зерттеу табиғи ресурстардың, экономикалық еркіндіктің және теңізге қол жетімділіктің ТМД экономикасына тартылатын ТШИ ағынының әсерін зерттейді.

Табиғи ресурстар мен ТШИ байланысы ерекше назарға ие [4]. Дегенмен, жағымды және жағымсыз әсерлерді зерттей отырып, табиғи ресурстардың ішкі ТШИ-ға әсері туралы бірыңғай пікір жоқ. Табиғи ресурстар экономиканың маңызды компоненттері екені даусыз, әсіресе дамушы елдерде ресурстарды өндіруші сектор жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көп бөлігін құрайды. Соған қарамастан, ТШИ бойынша жүргізілген кейбір зерттеулер табиғи ресурстарға бай елдер табиғи ресурстарға тапшы елдерге қарағанда ішкі ТШИ-ды азырақ тартатындығын анықтады [5]. ТМД елдерінде табиғи ресурстар қорының мол екендігін рас, сондықтан бұл елдерге тартылған ТШИ-дың едәуір көлемі осы табиғи ресурстарды өндіруге бағытталған, бұл ТШИ тартудағы ресурстардың маңыздылығын көрсетеді. Өкінішке орай, табиғи байлықтар ұлттық байлыққа айналмай отыр, оның орнына табиғи байлықтар сыбайлас жемқорлықтың, қақтығыстардың таралуына және қоршаған ортаға зиян келтіруге бейім болып отыр. Сондықтан да ТМД-ға мүше мемлекеттер, басқа ресурстарға бай мемлекеттер секілді, әлсіз заңымен және инвестициялық климат сапасына алаңдаушылық тудыратындай реттеуші құрылымдарымен сипатталады [6].

Инвестицияларды қабылдаушы елдердегі институционалдық ортаның сапасын ескеру үшін ТШИ туралы жазылған әдебиеттер экономикалық еркіндік индексі қолданып, оның ТШИ тартудағы маңыздылығын атап өткен. Бұл индекс елдің еркін нарық қағидаларын ұстану дәрежесін білдіреді, яғни экономикалық еркіндіктің жоғары деңгейі бизнес ортаның өркендеуіне ықпал етеді. Демек, экономикалық еркіндік индексі жоғары экономикалар, ТШИ-дың ағынына ықпал етеді және трансұлттық кәсіпорындар үшін қызығырақ болып табылады. Дегенмен, кейбір зерттеулер табиғи ресурстар мен институттарды әртүрлі өзгермелі модельдерге енгізген, ал физикалық географиялық орналасудың маңыздылығы іс жүзінде ескерілмеген. Географиялық орналасу сипаттамаларының біріне теңізге қол жетімсіздікті айтсақ болады, ол әлеуметтік-экономикалық дамуға қатты кедергі келтіруі мүмкін. Жағалаудың болмауы бизнес жүргізу кезінде, көлік және басқа да шығындарды көбейтеді, елді оқшаулайды және мемлекеттің әлемдік өндіріс желілеріне қатысу қабілетіне нұқсан келтіреді [7].

Табиғи ресурстар. Табиғи ресурстардың көптігі, әдетте ТШИ тартуда қолданылатын артықшылық ретінде қабылданады. Алайда, эмпирикалық әдебиеттердегі нәтижелер қанағаттанарлықсыз, оң әсерлер жағымсыз нәтижелер көрсетеді және табиғи ресурстардың ТШИ-ға нақты әсері бар екендігі туралы бірлескен пікір жоқ. Экономикалық өсуге, кедейлікті азайтуға және тұрақты дамуға ТШИ ресурстарының орасан зор үлестері Чили, Бразилия, Индонезия, Малайзия және Ботсвана

сияқты кейбір ресурстарға бай дамушы елдерде айқын көрінеді. Демек, ТМД-дағы ТШИ-дың көп бөлігі мұнай, табиғи газ және пайдалы қазбалардың көптігімен түсіндіруге болатындығын ескерсек, өңірге ТШИ ағындарының тартылуына табиғи ресурстардың себеп екендігі сөзсіз.

Экономикалық еркіндік. Heritage Foundation құрған экономикалық еркіндік индексі елдердің экономикалық және бизнес ортасын 12 түрлі тұрғыдан бағалайды, сондықтан қабылдаушы елдердегі ішкі бизнес пен инвестициялық ахуалды көрсететін жеткілікті өлшем ретінде қарастырылады.

Экономикалық еркіндігі бар елдер жеке тұлғалар мен компаниялардың құқықтарын қорғайды, өз еңбектері мен мүлкін бақылауда және кәсіпкерлік мүдделерді жүзеге асыруда еркіндік береді. Жақында жүргізген Эконому және Газалиан мен Аммонсем [8] зерттеулерінде Оңтүстік Еуропа мен дамушы елдерде экономикалық бостандықтың жоғары дәрежесі ішкі бизнес пен инвестициялық климаттың тартымдылығын білдіреді деген бірегей қорытындыға келген. Сонымен қатар, экономикалық еркіндіктің жоғары көрсеткіштері шетелдік инвестициялардың экономикалық дамуға әсер етуімен байланысты болғандықтан, ТШИ ағындары нарығы еркін елдерде салыстырмалы түрде жоғары болады. Сондықтан шетелдік инвестициялар ағындарын тарту үшін қабылдаушы елдер сыртқы сауда, меншік құқығы, үкіметтің араласуы, бюджеттік ауыртпалық, банктік және қаржылық мәселелер бойынша микроэкономикалық көрсеткіштерді жақсартуға бағытталған реформаларды бастауы керек.

Географиялық орны. Жаһандық экономикалық интеграцияның өсуіне қарамастан, географиялық қашықтық және нашар инфрақұрылым экономикаларды оқшаулап, олардың әлемдік өндірістік желілерге қатысуына жол бермейді. Шын мәнінде, нарыққа қол жетімділік әр елдің географиялық орналасуына және саудадағы серіктестеріне байланысты экспорттық сұранысты қозғайтын нарықтық әлеуетті анықтаушы болып табылады. Елге тән географиялық факторлар бизнесті жүргізу құнына, соның ішінде көлік шығындарына, тауарлар ағынына және өндіріс процесіне әсер етеді. Сондықтан географиялық орналасу трансұлттық компаниялар үшін арзан жұмыс күші, табиғи ресурстардың қорлары мен институционалдық сапасы жақсы болса да, географиялық тұрғыдан қолайсыз елдерге өндірістік қуаттылықтарын көшірмеуінің негізгі себебі болып табылады. Эконометрикалық әдебиеттер елдің географиялық орналасуын халықаралық саудаға, инвестициялар ағынына және экономикалық дамуына әсер ететін маңызды фактор деп атап көрсетеді [9]. Географиялық орналасуына қарай Қазақстан, Әзірбайжан және Түркменстан Каспий теңізінің жағалауларын Иранмен және Ресеймен бөліседі, ал Ресей, Грузия және Украина Қара теңіз жағалауын Болгария, Молдова, Румыния және Түркиямен бөліседі.

Тәжірибелік деректер табиғи ресурстар, әсіресе мұнай қорлары ТМД-ға ТШИ ағынын ынталандырады деп болжайды. Мұнайдың салыстырмалы артықшылығы мен экспортталатын өнімдердегі мұнай үлесінің оң және маңызды бағалары бұл нәтижені растайды. Нақтырақ айтсақ, мемлекеттің мөлшері (мемлекеттік шығындармен және салық ауыртпалығымен өлшенеді) және ашық нарықтар (сауда еркіндігі, инвестиция еркіндігі және қаржылық еркіндік ретінде өлшенеді) ішкі ТШИ-ға қатты оң әсер етеді. Сол сияқты теңізге қол жетімділік ТШИ-ге жағымды және маңызды әсер етеді, демек, территориялық жағалау сызығы бар елдер географиялық орналасуы жағынан басымдыққа ие және теңізге қол жетімсіз елдерге қарағанда ТШИ-дың айтарлықтай көп мөлшерін өзіне тартады. Сонымен қатар, нарықтың кеңеюі, әлемдік саудаға белсенді қатысу және телекоммуникациялардың сенімді инфрақұрылымын дамыту ТМД елдеріне ТШИ-лар тартуда оң және маңызды әсер етеді, ал сыртқы қарыздың ұлғаюы теріс және маңызды.

Бұл нәтижелердің маңызды саяси мәні бар. Біріншіден, ТМД-ға мүше елдер табиғи ресурстар іздейтін ТШИ-дан көбірек пайда алу үшін тиімді саяси бастамаларды ұстануы керек. Әрі қарай, бұл елдер ТШИ-ді шикізаттық емес секторларға тартуы керек және экономиканы әртараптандыру арқылы табиғи ресурстарға тәуелділікті төмендетуі керек. Бұл шаралар шикізаттық жалдау ақысының төмендеуімен және мұнай бағасының ауытқуымен байланысты тәуекелдерді азайтуға көмектеседі, бұл өндіруші секторға үлкен инвестицияларды қажетсіз етуі мүмкін және ішкі ТШИ-дің жалпы төмендеуіне әкелуі мүмкін.

Екіншіден, ТМД-ға мүше мемлекеттер экономикалық бостандықты жақсартып, төменгі салық ауыртпалығын және үкімет шығындарын, сондай-ақ сауда, инвестициясы мен қаржылық еркіндікті жоғарылатуы керек. Бұл саясат ашықтық пен теңдікке негізделген, инновация мен сауда нарығындағы бәсекелестікті ынталандыратын және бизнеске өз кірістері мен байлықтарының көп бөлігін сақтауға және басқаруға көбірек ынталандыруға негізделген болуы керек. Бұдан басқа, бұл шаралар жеке инвестицияларды ынталандыруға және фирмаларға қаржылық мақсаттарын жүзеге асыруға, экономикалық қызметтерін кеңейтуге, өнімділікті арттыруға және жұмыспен қамтуға мүмкіндіктер туғызу арқылы тұрақты экономикалық өсуге ықпал етуі керек.

Үшіншіден, Армения, Грузия, Қырғызстан, Молдова, Тәжікстан және Өзбекстан территориялық теңізге қол жетімділігі жоқ елдер болғандықтан географиялық қолайсыздықтың озбырлығын төмендетуге бағытталған нақты саясат қабылдауы керек. Бұл мемлекеттер шетелдік инвесторларды қызықтыратындай артықшылықтар ұсынатын және көршілес транзиттік мемлекеттермен тығыз байланыс орнататын тиімді микроэкономикалық стратегияларды әзірлеуі керек, өйткені бұл экономикалар үшін халықаралық сауданың құны мен тиімділігі көрші елдердің макроэкономикалық саясатына тәуелді болуы мүмкін.

Сонымен, ТМД елдері шетелдік инвестицияларды ынталандыру және тұрақты экономикалық дамуға қол жеткізу үшін ресурстарды экономикалық өсімді арттыруға жұмсауы керек. Сонымен қатар, мүше елдер жаһандық саудаға қарқынды қатысып, телекоммуникациялық инфрақұрылымды кеңейтіп, сыртқы қарызға тәуелділікті азайтып, алынған несиелерді мұқият пайдалануы керек.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Peres M., Ameer W., Xu H., The impact of institutional quality on foreign direct investment inflows: Evidence for developed and developing countries, *Ekn Istrazivanja* 2018, 626-644.
2. Oxelheim L., Ghauri P., EU-China and the non transparent race for inward FDI. *Asian Econ*, 2008, 358-370.
3. Blonigen B., A review of the Emperical Literature on FDI determinants, University of Oregon, 2005.
4. Meyer K., Estrin S., Bhaumik S., Peng M., Institutions, Recources and Entry Strategical Management, 2008, 61-80.
5. Asiedu E., Lien D., Democracy, Foreign Direct Investment and Natural Recources, *International Economy*, 2011, 99-111.
6. Poelhekke S., van der Ploeg, Do natural resources attract nonrecourse FDI? *Review Economic Statistics*, 2013, 1046-1065.
7. Limao N., Venables A., Infrastructure, Geographical disadvantage, Transport costs and trade. *World Bank Economic Review*, 2001, 451-479.
8. Ghazalian P., Amponsem F., The effects of economic freedom on FDI inflows: An empirical analysis, 2019, 1111-1132.
9. Gallup J., Sachs J., Mellinger A., *Geography and Economic Development*, 1999, 179-232.

МАЗМҰНЫ

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ИНФРАҚҰРЫЛЫМ САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК-ЖЕКЕШЕЛІК ӘРІПТЕСТІКТІҢ ЖАҒДАЙЫ, ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ	
Маханова А.Б.	3
GOVERNMENT REGULATION OF HUMAN CAPITAL IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION IN THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN	
Shakhmetova A.M.	6
ВЛИЯНИЕ ПАНДЕМИИ COVID-19 НА ПРОЕКТНОЕ УПРАВЛЕНИЕ КОМПАНИИ	
Галымжанова А.А.	10
МЕМЛЕКЕТ БАСҚАРУ САЛАСЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛАРДЫ ЕНГІЗУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	
Ауез Б.Е.	15
PROBLEMS OF THE FINANCIAL SPHERE IN THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN	
Abuova N.Zh.	17
МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ ЖҮЙЕСİNДЕГІ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ	
Орынбасар Н.С.	21
ТАБИҒИ РЕСУРСТАР, ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЕРКІНДІК ЖӘНЕ ТЕНІЗГЕ ҚОЛ ЖЕТІМДІЛІКТІҢ ТІКЕЛЕЙ ШЕТЕЛДІК ИНВЕСТИЦИЯЛАРҒА ӘСЕРІ (ТӘУЕЛСІЗ МЕМЛЕКЕТТЕР ДОСТАСТЫҒЫНЫҢ МЫСАЛЫНДА)	
Жұмағұл Т.Т.	24
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІНГІ ЖАҒДАЙЫНДА КӘСПОРЫННЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН АРТТЫРУ	
Жақсылық А.Б.	27
АДАМИ КАПИТАЛДЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАУ – ТҰРАҚТЫ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУҒА БАҒЫТ	
Куандық Ж.Б.	30
ПАНДЕМИЯ КЕЗІНДЕГІ САПА МЕНЕДЖМЕНТІ ЖҮЙЕСІ	
Наурызбаева А. Б.	35
ПАНДЕМИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАШЫҚТАҒЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІ БАСҚАРУ: ҚАЗАҚСТАНДЫҚ ТӘЖІРИБЕ	
Байсүгір Ә.Т.	39
COVID-19 ПАНДЕМИЯСЫНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ СТРАТЕГИЯСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА ӘСЕРІ	
Беккайров Н.Б.	43
УПРАВЛЕНЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА, РАССМАТРИВАЕМАЯ КАК ЭКОНОМИЧЕСКАЯ КАТЕГОРИЯ	
Тоқанова А.Е.	46
ҰЙЫМНЫҢ ДАМУЫНА СЫРТҚЫ ОРТА ФАКТОРЛАР ӘСЕРІНІҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ ПАНДЕМИЯ МЫСАЛЫНДА	
Мұхият Ж.	49
«ТРАНСФОРМАЦИЯ ГОСУДАРСТВА И ОБЩЕСТВА В УСЛОВИЯХ COVID-19»	
Талгатбек А.А.	53
СОВРЕМЕННАЯ АГРАРНАЯ ПОЛИТИКА КАЗАХСТАНА	
Каримжанова С.А.	55
ДАҒДАРЫС ЖАҒДАЙЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӘНЕ ОНЫ ЖОЮ ЖОЛДАРЫ	
Кызайбеков Е.Б.	57
УРОКИ ПАНДЕМИИ: ЧЕМУ НАУЧИЛ COVID-19 РУКОВОДИТЕЛЕЙ БИЗНЕСА	
Нұртаева Қ.С.	60
ПАНДЕМИЯ ЖӘНЕ БИЗНЕСТІ БАСҚАРУ	
Есенқұл Ш.Ғ.	63
АНАЛИЗ СОЦИАЛЬНОЙ ПОМОЩИ ДЛЯ МНОГОДЕТНЫХ И МАЛООБЕСПЕЧЕННЫХ СЕМЕЙ ЗА ПЕРИОД С 2010 Г. ПО 2020 Г	
Абсултанова Э.А.	66
КӘСПОРЫННЫҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҰРАҚТЫЛЫҒЫН БАСҚАРУ	
Елбосын Ж.С.	69
ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІНГІ ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРІН БАСҚАРУ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ	
Ержігіт А.Т.	71
ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІН КӘСПОРЫН ӨНІМІНІҢ САПАСЫН ЖӘНЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН БАСҚАРУ	
Әлиасқар Б.М.	74
ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІНГІ КЕЗЕҢДЕ КӘСПОРЫННЫҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІН БАСҚАРУ	
Губайдулла Ж.Қ.	76
ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІНГІ ЖАҒДАЙДА ЖОБАЛАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ ҚАЗІРГІ ЗАМАНҒЫ ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ	
Кабдирова Г.И.	79
ПАНДЕМИЯДАН КЕЙІНГІ КЕЗЕҢДЕ ҰЙЫМНЫҢ ИМИДЖІН ҚАЛЫПТАСТЫРУҒА КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТТІҢ ӘСЕРІ	
Шауеш F.M.	83

ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫҢ ТӘУЕКЕЛ-МЕНЕДЖМЕНТИ	
Ережепова Н.Қ.....	86
ҰЙЫМДАҒЫ ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУЫНА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТӘСІЛДЕР	
Орынбасар А.....	89
ПАНДЕМИЯДАН KEЙІНГІ КЕЗДЕ МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУДАҒЫ	
БИЗНЕС-ЖОСПАРЛАУДЫҢ РӨЛІ	
Төлеубекова А.А.....	91
ПАНДЕМИЯ КЕЗЕҢІНДЕГІ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ЖӘНЕ КӘСІПОРЫНДАҒЫ	
ЖҰМЫС УАҚЫТЫН ПАЙДАЛАНУ ТИІМДІЛІГІ	
Сабитова А.....	93
ҚАЗАҚСТАНДА CRM ЖҮЙЕЛЕРІН ЕНГІЗУАУҚЫМЫ	
Батырбек А.....	96
КӘСІПОРЫНДАҒЫ ЖОБАЛАРДЫ ЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР АРҚЫЛЫ	
БАСҚАРУ ЖӘНЕ ПАНДЕМИЯ ТҰСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН	
Ахмет Қ.Б.....	98
ИННОВАЦИЯЛЫҚ – КӘСІПОРЫННЫҢ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІНІҢ	
ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ	
Бүркітбаева А.Қ.....	102
ҰЙЫМДАҒЫ БИЗНЕС-ҮРДІСТЕРДІ БАСҚАРУДАҒЫ ЗАМАНАУИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР	
Серікбай Б.О.....	105
ИННОВАЦИЯЛЫҚ БЕЛСЕҢДІЛІК – ОТАНДЫҚ КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ	
БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІЛІГІН АРТТЫРУДЫҢ ҚҰРАЛЫ	
Махамшаев М.....	109
DIGITALIZATION OF HEALTHCARE SYSTEM: CURRENT CONDITON OF SHYMKENT	
Tazhi N.....	112
ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ЖАҢҒЫРТУЫНЫҢ ҚАЗІРГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ	
Қонарбай Ұ.Т.....	115
КОРОНАВИРУС И ПОСЛЕДСТВИЯ ДЛЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В РК	
Сұлтанбаев Б.Е.....	118
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ МОНОҚАЛАЛАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫ МЕН ДАМУ МӘСЕЛЕЛЕРІ	
Шахметова А.М.....	120
ПАНДЕМИЯДАН KEЙІНГІ ӘЛЕМДЕГІ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ	
ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАЙТА ҚҰРЫЛУЫ ЖӘНЕ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ	
Льяс А.Р.....	125
ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ЦИФРЛАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ:	
ПРОБЛЕМАЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ШЕШУ ЖОЛДАРЫ	
Джангужиева И.Н.....	128
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ӨНДІРІСТІК КЛАСТЕРЛЕРІ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ДЕҢГЕЙІ	
Серік А.С.....	132
ҰЙЫМДЫ БАСҚАРУДЫҢ ЗАМАНАУИ ӘДІСТЕРІ	
Искакова А.М.....	136
ПАНДЕМИЯДАН KEЙІНГІ ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУ САПАСЫН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ТЕТІКТЕРІ	
Жайназар Ә.Ж.....	138
ҚАЗАҚСТАН ӨНІРЛЕРІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДИФФЕРЕНЦИЯСЫНЫҢ ФАКТОРЛАРЫ	
Сермағамбет Ү.М.....	142
ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДАҒЫ ЖОБАЛАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ МӘНІ МЕН РӨЛІ	
Әбдіраман М.Р.....	145
IV ӨНЕРКӘСІПТІК РЕВОЛЮЦИЯ ЖАҒДАЙЫНДА ХАЛЫҚТЫ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ МӘСЕЛЕСІ	
Тәліпбай Ш.Ғ.....	146
ТЕНДЕНЦИИ ИЗМЕНЕНИЯ КОММУНИКАЦИЙ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ	
В ПОСТПАНДЕМИЧЕСКИЙ ПЕРИОД	
Кажигалиева А.Е.....	149
МОНОҚАЛАЛАРДАҒЫ ҚАЛА ҚҰРАУШЫ КӘСІПОРЫНДАР ПЕРСОНАЛДАРЫН	
ДАМЫТУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ	
Асанова Г.Б., Ерден Ә.....	150
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ИННОВАЦИЯЛЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ӘЗІРЛЕУДЕГІ	
МЕМЛЕКЕТТІК-ЖЕКЕШІЛІК СЕРІКТЕСТІГІНІҢ ДАМУ БАҒЫТЫ	
Токенова А.Б.....	153
COVID-19-ДІҢ ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫНЫҢ ӨМІР СҰРУ САПАСЫНА ӘСЕРІ	
Мұқаев А.Н.....	156
ЦИФРЛЫҚ МЕНЕДЖМЕНТТІҢ ДАМУЫНА ПАНДЕМИЯНЫҢ ӘСЕРІ	
Шағырбай А.С.....	160
ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУДЫ РЕТТЕУДІҢ ӨНІРЛІК АСПЕКТІЛЕРІ	
Рүстем А.М.....	163
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЦИФРЛЫҚ ӨТУДІ МЕМЛЕКЕТТІК	
РЕТТЕУ БОЙЫНША ҰСЫНЫСТАР ӘЗІРЛЕУ	
Байжанова А.С.....	164
ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	
Майданов Р.Б.....	167

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН ДАМУЫН МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ ШАРАЛАРЫ Жұмабек Г.С.....	170
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДАҒЫ ЖАСТАР САЯСАТЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДЫ ЖЕТІЛДІРУ БОЙЫНША ҰСЫНЫСТАР ӨЗІРЛЕУ Ерболова А.Д.....	174
УПРАВЛЕНИЕ И ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ В ПОСТПАНДЕМИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ КАЗАХСТАНА Яндуткина К.Г.....	177
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ АДАПТАЦИИ МАЛОГО БИЗНЕСА РК К НОВЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ ВЕДЕНИЯ БИЗНЕСА В УСЛОВИЯХ COVID-19 Мирасбек Е.А.....	178

ИБ № 14409

Басуға 23.04.2020 жылы қол қойылды. Формат 70x100 ¹/₁₆.

Көлемі 14,0 б. т. Тапсырыс №3530. Таралымы 5 дана.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспа үйі.

Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.

ҚАЗАҚ
УНИВЕРСИТЕТІ
БАСПА ҮЙІ

